

Zadocnjela konferencija.

Sve do nekoliko dana prije no što su vojske središnjih vlasti probile talijanski front, predstojeća pariska konferencija sačinjavala je najglavniji predmet razgovora između pojedinih državnika u sporazumnom taboru. Ljudi kao što su lord Robert Cecil i Bonar Law nijesu mogli dosta hvaliti značaj toga sporazumnoga sastanka, za koji su se sa sviju strana vezivale najradosnije nade. Na ime kao predmet razgovora nijesu bili predviđeni ratni ciljevi, već nešto mnogo važnije: iznalaženje najboljeg načina za energično dalje vođenje rata. Kao što toliko puta do sada, odgovorni sporazumni državni iznijeli su bajku o jedinstvenom frontu i unaprijed su se radovali novom sredstvu, koje bi već jednom učinilo kraj strahoviti podmorničkog rata. Ako je vjerovati listu „Corriere della Ticino“ bila je predviđena opšta i silna ofenziva na talijanskom frontu kao najvažnija tačka na programu konferencije. Vlasnicima, kojima je povjerenje u sudbinu sporazumnih država zadavalo je izvjesnu brigu jedino sumnjivo držanje Rusije. Već u ono vrijeme ukazivali su mnogi znaci na to, da se sa predstavnicima revolucionarne bivše imperije neće moći tako lako izaći na kraj. U samom Petrogradu u stvari još nikako nisu bili načisto sa pitanjem, koga da pošalju kao svoga predstavnika na parisku konferenciju, i to iz razloga, što su narod i revolucionarna demokracija izričito tražili konferenciju o ratnim ciljevima, a nikako konferenciju radi iznalaženja načina za energično vođenje rata. No priredjivači sastanka ipak su se nadali, da će savladati teškoće. Ta već im je toliko puta bilo pošlo za rukom, da potčine svojoj volji osakaćenog istočnog diva, i u ovom slučaju svakako ne bi ostala bez uspjeha prazna obećanja i isticanje neistine, kako se saveznici bore za narodnu slobodu u opšte, a napose za dobro i sreću Rusije.

Do duše, sve je ispalo sasvim drugačije. Pobjedonosni pohod središnjih vlasti sa Soče do na Livenzu nije iznenadio samo Italiju već i cio sporazum. Nesreća je nastupila kao grom iz vedra neba. Time se od jednom srušilo sve, šta su gospoda u Parizu i Londonu bila izmislila. Za tili čas progurala je pomrčina zelenost, za kojom su saveznici već toliko puta bili pobijedili, pred neumoljivom stvarnošću. A toliko su se već radovali, kako će saveznicima i neutralcima opet dati slavan primjer svete sloge i nepokolebljive volje za pobjedom. Umjesto svega toga zavladao je opšta zabuna među sporazumnim državicima, koja se zabuna u prvi mah ogledala u putovanjima za Rim, u cilju umirivanja i čitavom pljuskulju lijepih obećanja. Niko nije više ni govorio o pariskoj konferenciji, a nigdje nije bilo više ni traga o opštoj ofenzivi, koju je sporazum tobož pripremao na Soči. Pobjedonosne vojske središnjih vlasti svuda su nailazile na sve same Talijane, nigdje nije bilo Engleza ili Francuza ni za lijev, ni za desno. Ovaj se „bluff“ još jasnije ogleda u činjenici, što je prošlo ovo nekoliko sedmica, a toku kojih je Italija na sav glas molila za pomoć, sporazum na sav glas obećavao pomoć, dakle u času najveće nevolje i opasnosti za Italiju, na jedvite jade stiglo tri divizije kolonijalnih francuskih četa u Bresciu, dakle jedva petina od broja, što ga je Cadorna izgubio samo u zarobljenicima. Zar se čovjeku pri pomisli na to ne nameće samo od sebe pitanje, kako bi se i kojim sredstvima ostvarila namjeravana opšta ofenziva na Soči, kojoj je pariska konferencija tobož trebala položiti temelj, a nije li ta činjenica u opšte karakterističan znak za vrijednost sporazumnih konferencija u opšte.

No pored svega toga još su i najnoviji događaji u Rusiji učinili iluzornim sastanak sporazumnih državnika u Parizu. Naime nemože biti nikakvo sumnje o tome, da će „boljševiki“, koji su danas gospodari zemlje samo uz izvjesne uslove pristati čak i na konferenciju o ratnim ciljevima i onda, ako bi konferencija unaprijed izričito bila ograničena na taj program, „Boljševiki“ stekli su do sada i suviše žalosnih iskustava sa svojim saveznicima, a put, koji bi preko Parisa vodio ka miru izgleda im na svaki način i suviše zaobilazan. Na taj način sporazum je ovih dana pretrpio dvostruki poraz: prvi u gornjoj Italiji, a zatim odmah i drugi, čiji je svjedok osujećena pariska konferencija.

Pobjedonosni pohod u sjevernoj Italiji

ODLIKOVANJA AUSTRO-UGARSKIH VOJSKOVODJA. — PRED PAD VENECIJE — ZAUZEĆE ASIAGA. — STRAH OD IDUĆIH DANA. — GDJE JE POMOĆ SAVEZNIKA?

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 10. novembra.

Talijansko bojište:

Tok velikih borbi u Veneciji vodi saveznike sve dublje u neprijateljsku zemlju. Jake austro-ugarske i njemačke boračke snage nalaze se na donjoj Plavi. Neprijateljske su zalaznice odbacene.

Poslije desetodnevnih teških planinskih borbi, koje su otpočele sa osvajanjem Monte Peralla i dospjele do svoga vrhunca zauzećem utvrđenja, koja su vladala gornjom dolinom rijeke Piave, juče je car i kralj, 94. pješaka divizija uzela Vigo Pieve di Cadore. Divizija je, čija je boračka snaga i uporna izdržljivost savladala najveće teškoće, privela ukupno 10.000 zarobljenika, 94 topa, nebrojene mašinske puške s bacalama mina.

U dolini Cordevole posjednut je Agordo.

Slom starog talijanskog fronta proširio se na sugansku dolinu i na istočni dio „Sedam opština“. Čete maršala Conrada prodiru istočno od Borgo prema granici i zauzele su u ogorčenim borbama grad Asiago.

Na rusko-rumunjskom frontu i u Albaniji je stanje nepromijenjeno.

Načelnik glavnog stožera.

Austro-ugarski jutarnji izvještaj.

Kb. Beč, 10. novembra.

Javlja ju iz glavnog stana: Neprijatelj je u prijedjelu Cadore slomljen. Njegovo povlačenje prelazi na sugansku dolinu.

Austro-ugarski podnevni izvještaj.

Kb. Beč, 10. novembra.

Javlja ju iz glavnog stana: Kako u venecijanskoj ravnici, tako i u istočnim Alpima postigle su austro-ugarske i njemačke čete znatne uspjehe. Saveznici stoje već na donjoj Plavi, dakle jedva 30 km udaljeni od Venecije. Na oba puta, koji koncentrično vode prema Bellinu stigli su s jedne strane do Agordo, a s druge strane do Piave di Cadore. Ali i na visu „Sedam opština“, oko kojega traje borba već od juna 1916., imaju austro-ugarske čete da zabilježe velik uspjeh, jer su jurišom zauzele grad Asiago.

Njemački izvještaj s talijanskog bojišta.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Austro-ugarske trupe prodrle su u dolinu Val Sugana i u gornjoj dolini rijeke Piave. Poslije ogorčenih uličnih borbi zauzet je Asiago. Potučene su talijanske zaštitnice, koje su na planinskim ivicama i u dolini kod rijeke zapadno od Livenze ponovo primile borbu. Savezničke vojske stigle su do rijeke Piave od Susegane pa naniže sve do mora.

Prvi zapovjednik glavnog stana) pl. Ludendorff.

Njihova Veličanstva na bojištu.

Kb. Trst, 10. novembra.

Njihova Veličanstva car i kralj Karlo i carica i kraljica Zita odvezli su se danas automobilom u Villamare, a odande motornim čamcem u Grado. Prilikom prolaska kroz lagune kod Grada, razgledao je vladarski par baterije na Sdobbj, koje Talijani više nijesu bili stigli da uklone. U Gradu čekala je jedna torpednjača vladarski par, koja je vratila Njihova Veličanstva u Trst, odakle su se vratila u glavni stan.

Odlikovanje austro-ugarskih vojskovođa.

Kb. Beč, 10. novembra.

„Wiener Zeitung“ javlja: Njegovo Veličanstvo blagoizvoljelo je premilostivo izdati sljedeća Previšnja ručna pisma: Dragi gospodine rođake, maršale nadvojvode Evgenijel

Za uvod i provodjanje ofenzive protiv Italije Vi ste zadobili naročite zasluge. Vašu oprobanu vještinu za vodstvo opet ste sjajno dokazali. U zahvalnom priznanju za Vaše djelovanje dajem Vam briljante za vojni krst za zasluge I. stepena sa ratnom dekoracijom i mačevima. Glavni stan, 5. novembra 1917. Karlo s. r.

Dragi generalpukovniče barune pl. Kroatini! Na najposebiji način Vi ste, dragi generalpukovniče, barune pl. Kroatine, od početka ofenzive dali sve snage, koje ste mogli odvojiti od Vašeg vojnog fronta, i dali ste na raspoloženje napadačkom frontu. Pošto je ova provedena sa punim uspjehom, Vi ste i sami dijelom prešli u ofenzivu, te ste svoje čete, na koje ste prenijeli Vaš svjež i okretan duh, vodili sa uspjehom na neprijateljsku zemlju, i ako ste imali da savladate velike poteškoće. Priznavajući zahvalno Vaše naročite zasluge, imenujem Vas maršalom. Glavni stan, 5. novembra 1917. Karlo, s. r.

Dragi generalpukovniče, barune pl. Borojeviću! Također kod ofenzive Vi ste, dragi generalpukovniče pl. Borojeviću, pokazali svoju sigurnu vještinu za vodstvo, oprobanu u II sočanskim bitak. Zahvalno cijeneći Vaše naročite zasluge izjavljujem Vam ponovo Moje naročite pohvalno priznanje. Glavni stan, 5. novembra 1917. Karlo, s. r.

Odlikovanje bugarskih prinčeva.

Kb. Trst, 10. novembra.

Car i kralj Karlo danas je lično predao bugarskom prijestolonasljedniku Borisu i princu Cirilu red železne krunice 3. stepena sa ratnim odličjem.

Sporazum četa još jedan udarac.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 10. novembra.

U „Baseler Nachrichten“-u piše povodom talijanskih poraza švajcarski pukovnik Egli: Italija se ruši pod udarcima austro-ugarskih vojski. Ona je pogodila srce. Ali jednako se trese i cijeli sporazum. Njega čeka u skorom vremenu još jedan odlučni udarac. Zato će sporazum luto požaliti, što je prkosno odbio mirovni papir prijedlog.

Nagovještaj napuštanja talijanske Plave-linije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 10. novembra.

„Agence Havas“ veli u svome Izvještaju: Pošto su austro-ugarske i njemačke čete na nekoliko tačaka prešle Tagliamantu, talijanska vojska bila je primorana, da se s koruških alpi do onih kod Cadore, na granici Trentina, povuče na novi front, da bi izbjegla da bude odsječena i da bi spriječila opkoljavanje lijevog krila. Talijanska vojska u pravu biće svakako primorana, da vojsku reorganizuje na jednom frontu, koji je mnogo sigurniji od položaja na Piave. Zastupnici savezne vlada, koji se sad bave u Italiji, pouzdano će preduzeti mjere, koje odgovaraju novom položaju.

Poklič Viktora Emanuela narodu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 10. novembra.

U talijanskim gradovima i seoskim opštinama razdaje se narodu kraljev poklič.

Poklič, koji nosi i potpis ministara, poziva se na „nepokolebljivi patriotski osjećaj“, na „političku uvjerenost“ i na „nacionalnu jačinu“ talijanskog naroda i zahtjeva jednodušnu, odlučnu volju naroda radi odbrane zagrožene otadžbine. Sve strasti raspre moraju se zahoraviti i sva snaga naroda mora se baciti protiv neprijatelja, kome je u očajnom nasrtaju pošlo za rukom, da stupi na sveto zemljište Italije. Svaki, bio radnik, seljak, zanatlija ili industrijalac mora sad baciti na stranu sve svoje vlastite interese i svaku riječ, svako djelo prilagoditi zahtjevima otadžbine. Došao je trenutak, da se zaštiti veličina i sloboda Italije. Malodušnosti i pogruženosti, koje su trenutno mogle nastupiti, ne smije se dati maha. Samo snažna odlučnost i potpuna svjesnost, da se borba vodi za najveće dobro svijeta, u stanju su da neprijateljsku vojsku prognaju s tla otadžbine.

Poklič se završuje, da je odlučan čas blizu, da se smije pokloniti potpuno povjerenje mjerama talijanske vojne uprave. Pomoću saveznika će vojnički položaj dobiti uskoro punonadožni obrt.

General Petain glavni zapovjednik talijansko-francuskog jedinstvenog fronta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Lugano, 10. novembra.

Iz izvještaja zapadno-švajcarskih listova vidi se, da je Cadorna zaoblago-dario, ali da mu ostavka nije još uvažena. Medjutim je istina, da je general Petain već imenovan za glavnog zapovjednika sadanijeg francusko-talijanskog jedinstvenog fronta.

Strah od idućih dana.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kopenhagen, 10. novembra.

„Politiken“ javlja iz Londona: O ratnom položaju veli „Times“, da bi bila velika pogriješka kad bi se računalo s brzim preokretom u talijanskom položaju. Tek će idući dani biti kritični, jer će oni tek pokazati pravu prostranost austro-njemačkih uspjeha.

Grozničava spremanja Italije.

Kb. Lugano, 10. novembra.

Talijani privlače na vojnu službu iz neutralnog inostranstva sve svoje podanike, koje mogu upotrijebiti i dobiti, i stvaraju za njih svoju inače zaptvorenu granicu. Krajnjim požurivanjem vrši se regrutovanje već pregledanih nesposobnjaka iz godišta 1874. do 1899., koje se do sada neprestano odgađalo obzirom na narodno raspoloženje i ekonomske potrebe. S privatne strane se ponovo čuje, da će sutra zasjedati talijanski parlament, da bi se mogle čuti izjave novog kabineta uz dodatak, da Giolitti dolazi da sudjeluje na sjednicama komore.

Francuska pomoć.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 10. novembra.

„Zürcher Tagesanzeiger“ saznaje, da se francuske boračke snage, koje hitaju Talijanima u pomoć, u suviše velikoj pozadini prikupljaju. — Boračka gotovost francuskih četa izvođa se u Bresciju, 200 km daleko od Tagliamanta.

Francuska štampa o tehničkim teškoćama ukazivanja pomoći.

Kb. Bern, 10. novembra.

Talijanske nade u brzu francusko-englesku pomoć jako su opale povodom članka, koji su svakako po zahtjevu ministarstva vojnog izišli u „Temps“-u i „Journal des Debats“-u, u kojima se ističu velike tehničke teškoće, koje spriječavaju pripremanje pojačanja.

„Journal des Debats“ veli: Ono, što je javno mlijenje do sad očekivalo od jedinstvenog fronta, pokazalo se da se ne može ostvariti. Generalisim, kakav je Hindenburg, sporazumne sile ne mogu pronaći, a već i zbog nacionalnih različnosti i rdjavih veza između bojišta je nemoguće. Na žalost mora se u četvrtom ratnoj godini utvrditi, da su kako na istoku tako i na jugu Evrope čitje-nje pogriješke za pogriješkom. Na Francusku ne pada odgovornost, što napreže sve svoje snage na vlastitom frontu za svoju svetu stvar i dužnost, jer bi katastrofa u Champagni bila predigra za njemački mir. Danas, pošto su izneverljivi skoro sva otpočeta preduzeća otpočeta van zapadnog fronta, ponovo se nalazi glavna težina na zemljišnoj oblasti između sjevernog mora i Jadrana, čiji je glavni sektor francusko-flandrijski front. S toga Francuska i Engleska ne smiju izgubiti iz vida svoj najglavniji zadatak na zapadu i moraju svoje djelatne simpatije prema Italiji ograničiti na mjeru, koje okolnosti zahtjevaju.

Jedinstveni zapadni front.

Kb. Lugano, 10. novembra.

Prema vijestima, koje su stgle zaobilaznim putem, izjavljuju talijanski listovi, da je jedinstvenost zapadnog fronta sada postala činjenica i da je invazija središnjih vlasti u Italiju stavljena nesavladljiva preprijetka. Time će talijanski narod biti više ohrabren za podnašanje pretrpljene nesreće. Talijanski vojni kritičari misle, da se talijanski otpor na Piave, pruža uzduž donjeg toka rijeke do Feltre, a zatim da mora imati oslonca na staru liniju. Veroš Belluno mora se evakuisati, da bi se mogla jače izdržati invazija od Feltre do mora.

Belluno napušten. — Američke čete u talijanskoj etapi.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 10. novembra.

S talijanske granice se javlja: Na većini crkvi u Veneciji viju se već nekoliko mjeseci zastave Crvenog Krsta i u njima su smještene bolnice.

Po jednoj pariskoj vijesti Belluno je napušten. Zenevski listovi javljaju, da su posljednjih dana prošle sedmice otišli talijanski vojnički transporti iz Soluna. Francuski general Pau prispio je u ponedjeljak u Milano.

„Corriere della Sera“ od ponedjeljka je javio, da iza ledja talijanske vojske američke čete vrše već etapu službu.

Vojnička i politička ovisnost Italije.

Kb. Lugano, 10. novembra.

Tekst primljene vijesti „Agence Stefani“ može se i tako tumačiti, da je međusaveznički politički savjet, stvoren u Rapallu, koji ne treba da bude samo vojni središnji odbor, određjen za cijeli zapadni front, dakle da ne samo u vojnom, nego i u političkom pogledu nije uzet obzir na Rusiju, i da su u ovoj prilici zapadne sile Italiju spustale ne samo vojnički nego i politički.

Prvi talijanski zarobljenici u Njemačkoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Köln, 10. novembra.

„Kölnische Zeitung“ javlja: U Aschaffenburgski kolodvor ušla su 6. novembra 4 zasebna voza s po 2000 talijanskih zarobljenika. Talijani su bili neobično veseli, mnogi su govorili njemački, jer su ranije bili zaposleni u Njemačkoj. Grdili su talijansku vladu i produžili su put pjevajući svoje narodne pjesme.

Poštreni podmornički rat.

Potapljanja u sredozemnom moru.

Kb. Berlin, 10. novembra.

„Wolffov ured“ javlja: U toku energično izvedenih krstarenja naših podmornica u Sredozemnom moru opet je uništen veliki broj sporazumnih brodova u ukupnoj zapremini od 28.000 tona. U blizini jedne španske obale napadnut je noću transport, sastavljen od nekoliko brodova i najvećim je dijelom uništen. Dva natovarena parna broda potopljena su za pet minuta, a treći je pola sata dočnije uništen topovskim metcima sa jedne podmornice. U noćnom prepadu paljbom, koji je onemogućavao svaku odbranu, savladan je naoružani engleski parni brod „Perrona“ (4591 tona) Među ostalim potopljenim brodovima nalazio se novogradnja brod „War Clover“ (5000 tona), koji je obavljao svoje prvo putovanje sa tovarom od 8000 tona uglja. Za postignuti uspjehi zasluga pripada velikim dijelom pomorskom podkapetanu Moraľhu.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Put njemačkih novinara na Istok.

Banket u čast gostiju u Carigradu.

Kb. Carigrad, 10. novembra.

Tursko novinarsko udruženje priredilo je u čast njemačkih novinara, koji sada ovdje borave veliku večeru. Turski ministar spoljnih poslova naglasio je na toj večeri u jednoj zdravici srdačnost savezničkih odnosa sa Njemačkom. Njemački poslanik grof Bornstorff napio je zdravicu sultanu. Predsjednik turskog novinarskog udruženja Mahmud Sadig bej iznio je u svojoj zdravici kulturne težnje turskoga naroda. U ime njemačkih novinara govorio je Dressemann, član uredništva „Kölnische Volkszeitung“, koji je nazdravio turskom novinarskom udruženju.

Novinari u Makedoniji.

Kb. Sofija, 10. novembra.

Njemački novinari, koji su otputovali za Skoplje, razgledali su više makedonskih gradova, među ovima Veles, Štip, Radovište i Strumicu. Oni su svuda srdačno dočekani.

Posjeta u bugarskom glavnom stanu.

Kb. Cüstendil, 10. novembra.

Njemački novinari prispijeli su juče kod glavnog stožera 2. bugarske vojske. General Todorov pozdravio ih je jednim govorom. Gosti su razgledali starostariji rlijski manastir. Odatle su otputovali u glavni stan, gdje im je u odsustvu generalisima Žekova načelnik glavnog stožera general Lukov priredio srdačan prijem. Žekovu je odatle pozdravni brzojav.

Vlada „boljševika“ u Rusiji

„BOLŠEVIKI“ GOSPODARI SITUACIJE. — ZA PRIMIRJE I OPŠTI MIR. — SPORAZUM SE NADA GRADJANSKOM RATU U RUSIJI.

Proklamacija revolucionarnog odbora.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Revolucionarni vojnički odbor petrogradskog radničkog i vojničkog savjeta objavio je građanstvu ovu proklamaciju: „Privremena vlada je zbačena, sva vlast je u rukama organa petrogradskog radničkog i vojničkog savjeta, naime revolucionarnog vojničkog odbora, koji stoji na čelu proletarijata i garnizona petrogradskih. Ciljevi, za koje se narod bori, osigurani su, naime: prijedlog za neodložni demokratski mir, ukidanje prava neposjednika da mogu imati velika zemljišta, nadzor radnika i vojnika pri obrazovanju vlade radničkog i vojničkog savjeta. Živila revolucija radnika, vojnika i seljaka!

Druga proklamacija odbora glasi: Vlast u Petrogradu nalazi se u rukama revolucionarnog odbora petrogradskog radničkog i vojničkog savjeta, vojnika i radnika. Kerjenskova vlada je oborena bez prolivanja krvi. Odbor poziva stanovništvo da pomogne petrogradski radnički i vojnički savjet, kao i revolucionarnu vlast, koja će odmah predložiti pravedan mir i povratiti zemlje seljacima, kao i sačuvati ustavotvorne skupštine. Sva mjesna vlast prelazi u ruke kotarskih radničkih i vojničkih savjeta.

Pitanje zasebnog mira.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Berlin, 10. novembra.

„Vorwärts“ donosi izjavu jednog člana ruskog revolucionarnog odbora, u kojoj se veli, da vlada mora hitno stupiti u pregovore sa sovjetom. Rusija neće za tuđe imperijalističke interese, kao što je n. pr. Elsas-Lotaringija, produžiti rat. Ako bi sporazumne sile zauzele protivno gledište, Rusija će se morati sprijateljiti sa idejom o zasebnom primirju.

Mir proletarijata sviju zemalja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Rotterdam, 10. novembra.

„Daily Telegraph“ javlja iz Petrograda: Boljševici će imenovati Trockog za ministra spoljnih poslova. Ako Njemačka ne bi prihvatila prijedlog savjeta o miru, Trockij će tada donijeti odluku o produženju rata. Ljentin je izjavio: Mi ćemo ponuditi takav mir, koji će proletarijat svih zemalja moći primiti.

Pitanje primirja.

Kb. Petrograd, 10. novembra.

Kongres radničkog i vojničkog savjeta usvojio je osnovice za prijedloge za mir. Kongres traži mir bez kakvih mu drago aneksija ili ošteta. Opširno se razlaže, šta se ima podrazumijevati pod pojmom aneksija. No revolucionarna vlada izjavljuje, da njene prijedloge ne valja smatrati kao posljednju riječ. Ona je voljna da primi jasno formulisane prijedloge radi olakšavanja međunarod-

ne narodne misli; vlada će u neutralnim zemljama u tu svrhu postaviti predstavnike. Vlada ukida tajnu diplomaciju i želi da vodi pregovore otvoreno pred cijelim svijetom. Vlada sada predlaže, da se zaključi tromjesečno primirje. Za to vrijeme mogli bi se po njenom mišljenju pregovori dovesti do kraja. U težnjama radi postizanja mira treba da učestvuju svi narodi, koji su uvučeni u rat, ili koji zbog njega pate. Najzad se radnička klasa triju najvećih kulturnih naroda, engleske, francuske i njemačke poziva, da oslobodi svijet od ratnih užasa i da dovrši djelo mira.

Pred građanski rat u Rusiji?

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Haag, 10. novembra.

U Londonu vlada opšte mišljenje, da su događaji u Rusiji preteča građanskog rata. Kako se govori, Kerjenskom su bili poznati smisli Ljentina, pa je s toga i preduzeo bio mjere, da sjedište vlade premjesti u Moskvu.

Vojska uz „boljševike“.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Rotterdam, 10. novembra.

Petrogradske vijesti javljaju, da je u posljednjoj sjednici „boljševika“ izjavio Trockij, da su preduzete sve mjere za održavanje reda i mira. Vojnici su dobili zapovijest, da svakog plaćakša uapse. Trockij je još saopštio, da se sve čete, osim nekoliko bataljuna, nalaze na strani „boljševika“. Zastupnici 5. vojske su izjavili, da vojska potpomaže „boljševike“. U okolini petrogradskog engleskog poslanstva vlada mir. U Petrograd je prispjelo nekoliko odjeljenja kronstadtskih mornarskih vojnika i pridružili su se maksimalistima.

Pokorenje petrogradskog garnizona.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Haag, 10. novembra.

„Central News“ javlja iz Petrograda: Čio se garnizon pokorio Ljentinu poslije njegove odluke, da se odmah zahtijeva primirje i mir. Prijestolnice je okićena zastavama.

Petrogradski brzojavni ured u rukama „boljševika“.

Kb. Stockholm, 10. novembra.

Vijest, da je izbila revolucija boljševika stigla je u 1 sat u jutru. Listovi imaju samo zvanične izvještaje petrogradskog brzojavnog ureda, koji se nalazi u rukama boljševika. Danas prije podne nijesu iz Petrograda stigle nikakve vijesti.

Za sigurnost stranih kolonija.

Kb. London, 10. novembra.

Reuter javlja iz Petrograda od 8. o. mj.: Zastupnici sporazumnih sila sa vjetovali su se u engleskom poslanstvu o pitanju sigurnosti stranih kolonija.

Značajna otkrića.

Sporazum i Holandija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Rotterdam, 10. novembra.

„Nieuwe Courant“ govori o otkrićima amsterdamskih novina „Nieuwe van den Dag“, po kojima raniji ugovori ruske carske vlade sa ostalim silama sporazuma nijesu ni holandske vlasti ostavili nedirnute. Da u Rusiji nije izbila revolucija, i da je ofenzivna sporazuma na zapadnom frontu izvršila prodor, onda bi pobjednici raspolagali i sa sudbinom Holandije. Društvo koje zastupa u Holandiji interese sporazuma, već bi našlo put i načina, da uljepša rasparčavanje holandskog zemljišta. Ali istorija napoleonskih vremena ponovila bi se. „Nieuwe Courant“ tvrdi, da je sporazum čak ciljao i na holandske kolonije, da ih razdijeli.

Amerika u ratu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“) Kb. Bern, 10. novembra.

Portugalski listovi donose vijest, da su Američani zaposjeli Azorska ostrva. U Portugaliju, da ovo zaposjedanje ne bude trajno.

Vijesti iz unutrašnjosti.

Nagrađeni srpski činovnici.

Javljuju nam iz Sapa: U Sapcu, pri finansijskom odješenju, rađe kao činovnici na poreskim stvarima i dva bivša srpska činovnika — beogradjani.

Svojim marljivim i poštenim službovanjem, stekli su priznanje kod svojih pretpostavljenih, koji su ih, kao takove preporučili kod nadležne vlasti, pa im je isplaćena naročita nagrada svakome po 200 kruna.

Mi se ovom činu radujemo dvostruko: prvo, što vlast ne zaboravlja nikad da nagradi pošten rad i kod pobjedjenog; a drugo, što i kod nas Srba ima nešto za pohvalu. Nadamo se, da će se i ostali činovnici našu po raznim strukama pokazati dostojni povjerenje im službe.

Uapšen zbog oružja.

Pišu nam iz Rudnice: Ovih dana uapšen je ovdje 56-godišnji Vilip Arsijević, kod koga su nađene dvije turske puške. I ako je u svoje vrijeme naredjeno, da se sve oružje ima vlastima predati, on je puške kod sebe skrivao. Zato će sada odgovarati sudu.

Grozno ubijstvo.

Javljuju nam iz Sapa: Todor Avramović iz Korenite imao je neke ljubavne odnose sa svojom snajom Krunijom. Takva ljubav, po moralnom zakonu nedozvoljena, nagna ga na ubijstvo svoje rođene žene Cuje. On se dogovori sa Krunijom, da Cuju smaknu sa svijeta i otklone tu smetnju svoje ljubavi.

Prije kratkog vremena rano u jutru kada je Cujna htjela poći na bunar, Todor je razmne jednom motkom po glavi, udarac ne bijaše smrtonosan i ona izletu u avliju i stane zapomagati, Todor kao lav skoči i drugim udarcem obori je nesviješću; Zatim joj običnim džepnim nožem odsječe glavu... Njegova snajga pak, da bi maskirala ovaj zločin, naloži na sred sobe vatru, razbaca po sobi stvari, prevrne kačicu sa sirom, i počne vikati da su hajduci izvršili razbojništvo!

Vlast je učinila svoje, i ma da oboje ubice bijahu zaturili trag svome zločinu, poslije dugog ispitivanja ubice su priznale svoje grozno djelo.

Okrivljen zbog napadaja iz zasjede.

Javljuju nam iz Gor. Dubca: Poljska žandarmerija uapsila je ovdje Nikolu Stavljanina i sina mu Milutina. Oni su osumnjičeni, da su u decembru 1915. g. napali iz zasjede na dva austro-ugarska vojnika, koje su teško ranili. Nikola Stavljanin je prije bio gornjo-dubački predsjednik. Kod uapšenih je nađena srpska vojnička puška sa municijom, revolver od pet metaka i kremenjak. Predati su čačanskom vojnom sudu.

Ponovna pojava razbojnika.

Javljuju nam iz Ogladenovca: Noću, između 21. i 22. oktobra pojavila se oružana razbojnička družina od 12-16 ljudi u opštini Drutetiću. Tu su napali na kuću Dragica Maleševića, kome su oteli 2515 kruna gotovine, kao i više predmeta od vrijednosti. — 26. oktobra pojavila se jedna razbojnička družina od 40 ljudi kod kuće Vlačića, no tu nije ništa oduzela. — Na 16. oktobra oko ponoći napala je u Ogladenovcu veća razbojnička družina na kuću Milana Petrovića, kome je uzela više pari cipela i još neke stvari. Oružnici su razbojnicima već u tragu.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je nedjelja 11. novembra, po starom 29. oktobra. — Rimokatolici: Martin b.; pravoslavni: Anastasije i Avramije. Časnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noć. C. i k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje i Igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum (u zimskom pozorištu, prije Boulevard): Dvije predstave, prva u 4 sata poslije podne uz snižene cijene, a druga kao obično u 8-30 uveče. Kinematograf: Vojni kino u Kralja Milana ulici 55 (Kološevu): U 4 i 6 sati poslije podne predstave za vojnike. — C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 2, 4, 6 i 8 sati poslije podne predstava za gradjanstvo. — „Stavija“: U 3-30 i u 6 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Noćna služba u ljekarnama: U sedmici od 11. do uključivo 17. novembra obavljaju noćnu službu u Beogradu ove ljekarne: Selaković, Kneza Mihajla ulica 45; Viktorović, Terazije 28; Prendić, Kralja Aleksandra ulica 64; Stojić, Sarajevska ulica 70.

Red vožnje parobrodima iz Beograda u Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. Iz Zemuna za Beograd: 6-30, 7-30, 8-30, 9-30, 10-30, 11-30 pri podne; 1-30, 2-30, 3-30, 4-30, 5-30, 6-30 i 7-30 posli podne. — Iz Zemuna u Pancsovu: u 6 sati ujutro i u 12 sati u podne. — Iz Pancsove u Zemun: U 8-30 sati prije podne i 3 sata poslije podne. — Lada, koja vozi između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — Brodarski saobraćaj Sabač—Smederevo. Polazak iz Beograda za Sabač: srijedom i subotom u 7-30 sati ujutro; iz Sapa za Beograd: četvrtkom i nedjeljom u 7 s. ujutro; iz Beograda za Smederevo: četvrtkom i nedjeljom u 3 sata poslije podne; iz Smedereva za Beograd: utorkom i petkom u 8 sati ujutro. — Brodarski saobraćaj između Beograda i Budimpešte: Brod iz Beograda za Budimpeštu kreće svakoga dana u 5 sati izjutra; brod stiče u Budimpeštu drugoga dana u 5-30 sata poslije podne. — Iz Budimpešte za Beograd kreće brod svakoga dana u 8 sati prije podne; u Beograd stiče taj brod drugoga dana u 7-20 sati poslije podne. — Brodarski saobraćaj između Zemuna i Szegeđa: Odlazak iz Zemuna prema Titelu, Szegedu: U ponedjeljak i četvrtak u 12 sati u podne. Dolazak u Szegedu: U utorku i petak u 1 sat poslije podne. — Odlazak iz Szegeđa prema Titelu i Zemunu: U srijedu i nedjelju u 6 sati u jutro. Dolazak u Zemun: U srijedu i nedjelju u 6-40 sati uveče.

Kretanje parobroda za vojne. Odlazak iz Zemuna i Beograda u Oršovu svakoga ponedjeljka, srijede i subote. Odlazak iz Beograda u 5 sati izjutra, dolazak u Oršovu u 3 sata i 10 minuta poslije podne. Iz Oršove u Zemun i Beograd svake nedjelje, utorka i četvrtka, odla-

zak iz Oršove u 5 sati izjutra, dolazak u Beograd u 8-30 sati uveče. Botanička bašta. Otvorena utorkom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima. Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brko“: od 2-4 sata poslije podne. U bolnici „Briun“: od 9-30-12 sati prije podne i od 2-4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanski bolnici: u utorku, četvrtak i nedjelju od 1-3 poslije podne. Vojno parno toplokupatilo u Car Dušanovoj ulici. — 1. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12/2 sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravne činovnike otvoreno je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12/2 sati u podne. — Za gradjanu muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Časnicima i njima ravnim činovnicima stoje na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljak i četvrtkom). Blaginja se zatvara radnim danima u 12/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Rimokatolička služba Božija.

Danas u nedjelju 11. novembra drže se: I. U Dvoru: U 8 sati u jutro sv. misa za vojnike i srpsko-hrvatska i njemačka propovijed.

II. U župnoj crkvi: U 8 sati u jutro sv. misa.

U 10 sati prije podne njemačka propovijed i pjevana sv. misa.

U 4 sata po podne večernja. U poslene dane prva sv. misa počima u pol 7, a druga u pol 8 u jutro.

Za spomen poč. Mišovana Marinkovića.

Gospodja Poleksija, pok. Mišovana Marinkovića, priložila je preko našeg uredništva za spomen svom nezaboravljenom pokojniku, a prilikom njegove slave Mitrova-dne K 100 (sto kruna) za dom sirotne djece u Topčideru. Novac je predat upravi rečenoga doma.

Traže se učitelji i nastavnici.

Svi oni srpski nastavnici i učitelji kao i ostalo srpsko nastavničko osoblje, koji su već obavljali nastavničku službu i žele sada dobiti takvu službu, neka se do 15. ov. mj. lično jave u okružnoj komandi za grad Beograd, soba br. 49 i neka donesu svoja dokumenta.

Program garnizonske glazbe.

Program garnizonske glazbe, koja svake nedjelje koncertira u časničkoj i činovničkoj kasini, utvrdjen je za danas ovako: 1. Svečana poloneza iz baleta „Lijeni Jovan“, od Nedbala. 2. Uvertira Rakoczi od Bele Kellera. 3. Uvijek ili nikad, valjka od Waldteufela. 4. Fantazija iz opere „Lakme“, od Nelibesa. 5. Fragmenti iz opere „Čardaška kneginja“, od Kalmana. 6. „Amina“, egipatska serenada od Linkea. 7. Fantazija iz opere „Tosca“, od Puccini-a. 8. „Stari Heidelberg“, potpuri studentskih pjesama, od Klimša.

Drva za sirotinju.

Onima, koji dobijaju drva od strane opštine grada Beograda, saopštava se: da se prevozna sredstva za Adu Ciganliju, gdje se vrši sječa ovih drva, nalaze kod mosta topčiderske rijeke blizu Save, gdje je ranije bilo gradjansko kupatilo opštine grada Beograda, kojim se prevoznim sredstvima oni mogu i koristiti.

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 11. novembra 1821. god. rođen je u Moskvi čuveni ruski pisac Fjodor Mihajlovič Dostojevskij, jedan od najvećih romansijskih pisara svoga vremena. Skolovao se na imperatorskoj inženjerskoj školi u Petrogradu i postao je, svršivši studije na njoj inženjerski oficir. No već 1844. god. dao je ostavku na čin, da bi se potpuno posvetio književnosti. Prvo djelo, koje je obratilo opštu pažnju na Dostojevskoga, bio je roman „Siromasi“ (1846. god.), koje je već tada dalo jasno dokaza o vanrednom talentu Dostojevskovom, da vanrednom finoćom crta duše. Zatim dodjose omanje novele „Bijele noći“ i dr. No u to doba jedan sudbonosni događaj iznenada prekine njegov rad. Uvučen u parnicu komuniste Petrovskog, Dostojevskij bude optužen i osuđen na dvanaest godina robije u sibirskim rudnicima. 1849. god. bude oteran u Sibir. Stupanjem na prijesto slobodnog imperatora Aleksandra II. („cara osiobodioca“), Dostojevskij bude pomilovan, a 1859. god. bi mu odobren i povratak u Petrograd. Ovdje je čuvene „Zabilježke iz mrtvog doma“ („Zapiski iz mertvoga doma“), u kojemu je opisao svoje doživljaje u Sibiru i gdje je dao veličanstvene i dirljive slike iz osudjeničkih krugova u Sibiru. Zatim se pojavio djelo „Poniženi i uvrijeđeni“ (1861.), slike iz života velikovaroškog proletarijata, a zatim je došlo njegovo najčuvenije remek-djelo „Zločin i kazna“, gdje opisuje genuz krivičnog djela i utisak istoga na dušu zločinca. Malo je djela u cijeloj svjetskoj književnosti sviju vremena, koja bi se u pogledu fine duševne analize i dubokog psihološkog pogleda mogla mjeriti sa „Zločinom i kaznom“. Docijne stvari Dostojevskove pripovjetka „Gjavo“, „Idiota“ i „P-

Heinrich Mattoni d. d. Beč i Karlsbad. Glavno skladište za Srbiju: U vojnom prometu stojeća Ljekarna Protić, Beograd, Kralja Milana ulica 87.

Podlistak.

Povijest gradjenja brodova.

(Svršetak).

Dakle kao što smo čuli, izum bijaše usavršen, samo ga je trebalo oživiti. Fulton uvidivši korist, zatraži ukaz na važnijim rijekama Uniona. Ovo dade povod svadiji, jer neke države Uniona htjede same pridržati ukaz, što im i podje za rukom, a Fultonu ostadoše samo neke neznatne riječice. Nužda i potreba gorčaše posljednje časove Fultonove. Pri vožnji nahladi se i oboli i u velikoj oskudici umre 24. februara 1815. ostavivši do 100.000 dolara duga. Još za života radio je Fulton na ratnom parobrodu, koji njegovo ime nosi. Ovaj parobrod bio je namijenjen za ratovanja sa Engleskom, ali tek poslije mira počeo je isti brodit.

Fultonove zasluge tek su poslije njegove smrti nagradjene. 14 godina po njegovoj smrti dobiše njegova djeca 5000 dolara, a godine 1847. zaključkom Sjedinijenih država 76.300 dolara. U kratko vrijeme raširilo se je u Americi parobrodarstvo. Godine 1810. brodilo je prvi parobrod po Ohju, godine 1822. brodilo je do 70 parobroda po Missisipu, a 1838. plovio je 800 parobroda po sjevernoj Americi. Pet godina po Fultonovom izumiću, nadje Fultonov izum odziva u Evropi. Henry Bell bio je prvi, koji je u Engleskoj godine 1813. na Temsi, pokazao parobrod, a 1815. drugi, 1824. imala je Engleska 160, a 1832. 500 parobroda. Na Rajni plovio je prvi parobrod 12. jula 1816. kod Kölna, iste godine u

strojeve, obračunamo li ugljen, ostane za prevaženje tereta još 4000 tona. K ovim znamenitim parobrodima možemo još pribrojiti „Great Eastern“, „Arabia“, još pribrojiti „Great Eastern“, „Arabia“, „Atlant“ i mnoge druge. I naša država nije zaostala za drugima i u nas se je znatno podiglo parobrodarstvo.

Do u novije doba većina parobroda bijaše na kotače, koji su zauzimali vrlo mnogo mjesta i ovi bijahu nišan kod ratnih brodova neprjatelju, dakle trebalo je i ovdje naći lijeka. U početku ovoga stoljeća bio je preporučio Arhimedov vitao, ali osta bez uspjeha. Nu i ovaj problem riješio je Austrijanac Ressel, naravno, da i o ovome nije njegov izum nagradjen niti pripoznat, Napokon raspisase Englezi nagradu onomu, koji riješi ovu zadaću. Samuel Brown bio je, koji je riješio ovu zadaću, da vijak ruje kroz vodu, isto onako, kao i vijak kroz drvo, samo je razlika, da je voda gipka te popušta vijku tako, da on ne može naprijed rovali, kao što to može vijak u drvetu. Vijak se kreće brzinom i time i velikom brzinom kreće parobrod. Tim dakle mnogi parobrodi poprimishe vitao, kojim uštedishe materijal za gorivo. Ovakovi parobrodi ravnaju se po ugodnom vjetru, a kad ovoga nema, tada se kreće parobrod pomoću vila.

Godine 1851. mjernik R. W. Ruthen iz Edinburga pokušao je tjerati parobrod na reakciju. Ovim pokušom Ruthenov brod prevratio je u jedan sat osam milja. God. 1856. njemački mjernik A. Seydell načinio je „Albert“, brod koji je istom brzinom tjeran, kao i parobrodi na vijak i kotače. Brod na reakciju jest vreteno, sa nekoliko savnutih ploča. Ovo vreteno se brzo okreće, i povlači vodu odozdol, a na drugoj strani istu izbaciva. Ovakovi se brodovi dadu lako upravljati i

to bez kormila. Da upravljanje broda ostane i da se mijenja, nužno je samo mijenjati smijer cijevi, kroz koju voda ističe, time se brod kreće svagda u protivnom smjeru. Brod na reakcije može se okrenuti na mjestu, a ostali brodovi moraju da prave luk.

Mi vidimo, dakle, da je u novije doba mnogo toga učinjeno, dapače i za sigurnost postarano, ali ipak čovjek nije postao gospodar morske bure i oluje, koja veliki broj brodova proguta. Dapače i u ovoj stvari dosta je toga učinjeno, osobito proučavanjem nadolazećih pojava, po kojima ravnamo brodove. Osobite zasluge stekli su prof. Dove, engleski pukovnik Read, američki kapetan Maury, Delamanche, Lahure, Piddington i drugi.

U predjašnje doba mislilo se, da plima i osjeka samo uplivom sunca i mjeseca pada i raste. Nu u novije doba tačnije je ova pojava dokazana, koja je po brodere od velike potrebe. Gibanje mora je trovrсно. Najvažnije i najpravilnije je gibanje plime i osjeka. Pod osjekom i plimom razumijevamo redovito padanje i rastenje mora, koje je najjače između obratnika rakova i jarčeva. Rastenje i padanje naziva se plima i osjeka. Napokon treća vrsta gibanja mora jesu struje. Ove teku raznim pravcima poput rijeka, kroz nepomičnu morskou vodorinu. Ove su polarne i ekvatorijske. Kao što nama služe na kopnu ceste, tako brodarima na moru služe struje. Napokon veliki je korak u nautici učinjen, pomoću nautičkih sprava. Pomoću istih brodari se ravnaju. Oni znadu tačno na kojem se mjestu nalaze, u koje doba itd. O razliku gradjenja brodova u najnovije doba progovorićemo posebno drugom prilikom.

tomak" već su nešto slabije, jer su naime pod uticajem izvjesnog nejasnog misticizma, koji dolazi do izraza i u posljednjem velikom Dostojevskom romanu „Braća Karamazovi“. Dostojevskij je umro 9. februara 1881. god. (po novom) u Petrogradu. Njegov brat Mihajlo bio je također stekao književnoga glasa kao dobar prevodilac njemačkih klasičnih djela. — 11. novembra 1847. god. umro je u Berlinu čuveni hirur Friedrich Dieffenbach. Rodjen je 1794. god. — 11. novembra 1855. god. umro je danski književnik Søren Kirkegaard. — 11. novembra 1884. god. umro je čuveni radnik na polju prirodnih nauka Alfred Brehm. Rodjen je 1829. god. Pod uticajem svoga oca, koji je i sam bio prirodnjak, rano je počeo da se bavi prirodnim naukama, napose zoologijom. Uredio je mnoge zoološke bašte i akvarije po Njemačkoj. Mnogo je putovao po dalekim zemljama, često kao stručni pratilac vradara. Najčuvenije mu je monumentalno djelo „Illustriertes Tierleben“ („Ilustrovani život zverinja“), koje će još decenijama staro i mlado, stručnjak kao i laik u najveću slast čitati.

Simfonijski koncert u Beogradu.

19. ov. mj. u 8.30 sati uveče održaće se u pozorišnoj dvorani mjesne elapne menaže (Terazije 25) simfonijski koncert. Izabran je bogat raspored, a izvođače ga pod osobnim upravljanjem kapelnika gospodina Piro-a car. i kralj. garnizonska glazba, kao i ostale prvorazredne koncertne sile. Za očekivali je, da će i ovaj koncert — kao i svi dosadašnji ove vrste — u svakom pogledu najbolje ispasti. Ulaznice po 5 i 4 krunu mogu se od 12. ov. mj. od 9—12 prije podne i od 3—6 sati poslije podne dobiti na dnevnoj Blagajni, Terazije br. 25. Pristup na ovaj koncert imaju i građanstvo. Ulaznice važe kao propusnice.

Umrla.

Ljubica Miroslava Pelnarža, apotekara, u odsustvu oca i muža, javlja srođnicima i prijateljima, da je njena dobra i draga majka Jelena dr. Jov. Pelnarža umrla u Solunu.

Mitrovica na Kosovu, oktobra 1917.

Traži se.

Gospođica Floridat Brisaque (iz Tlines les Raches), modiskinja, koja je ostala negdje u Srbiji, umoljava se, da se, prema traženju danskoga Crvenoga Krsta, javi Društvu Crvenoga Krsta u c. i k. VGG. u Beogradu, Simina ul. 21, broj 18746.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izloziće se javnoj prodaji zaostavština poč. Miše Milutinovića, na dan 14. novembra o. g. u stanu u ulici Kralja Milana br. 42.

Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Marijan Matijević u Bukareštu.

Svima je nama poznato, koliko je naš „Junak iz Like“ — Marijan Matijević tečajem posljednjih dviju godina uradio za opšte ratne dobrotnorne svrhe, u prvom redu za fond udovica i siročadi u ratu poginulih carsko i kraljevskih vojnika. Za ovaj svoj otadžbenički rad zadobio je Marijan i priznanje carsko i kraljevske vojne gubernije.

Kako doznajemo, odlučio je Marijan, da se odsada posve posveti ovom radu, pa će skorih dana otputovati u Bukarešt, da tamo i u ostalim gradovima zaposjednutih oblasti Rumunjske

privedi niz predstava u dobrotvorne svrhe. Poslije ove turneje povratice se „Junak iz Like“ u Srbiju, gdje će privedi više atletskih predstava i rvačkih utakmica, a kojih će takodje čest prihod biti odredjen u ratno dobrotvorne svrhe.

Za vrijeme Marijanovog odsustva vodiće njegovu kafanu na uglu Knez Mihajlove ulice njegov zastupnik u istom obimu kao i dosad.

Vrijednom junaku želimo svaki uspjeh u njegovom budućem otadžbeničkom radu i djelovanju.

Roba se mora iznositi na trgove.

Primjećeno je, da po neki trgovci ne iznose više javno na prodaju svoju robu, kako je naredjeno, da se pored sviju artikla moraju istaviti i cijene, vjerovatno zato, što se sa propisanim cijenama ne slažu.

Ovim nedopuštenim postupkom nestali su sa prodaje artikli koji su stvarno tu. Potrošačima se ovim oduzima mogućnost potrebnog snabdijevanja i veštački stvara neosnovana nestašica.

Prema tome c. i k. okružno zapovjedništvo, naredbom od 3. ovog mjeseca E. Nr. 21875/1917. naredjuje: da svi trgovci imaju neizostavno iznijeti na prodaju sve artikle, koje imaju, onako, kako je propisano. U protivnom slučaju svako, ko god se bude ovaj naredbi pasivno odupirao, ili i samo pao pod sumnju da to čini biće bez daljih obzira novčano kažnjen sa 2000 kruna i oduzimanjem koncesije, te se stoga na prednju naredbu skreće pažnja svima zainteresovanima.

Iz baždarske uprave.

Da bi građanstvu pružiti mogućnost, da u potpunoj mjeri iskoristi korisnu ustanovu baždarske uprave (uprave za kontrolu mjera), donosićemo svake nedjelje raspored putovanja organa te uprave, koji u unutrašnjosti obavlja baždarenje. Program ove nedjelje jeste sljedeći: 12., 13., 14., 15., 16. i 17. novembra obaviće se baždarenje u Kragujevcu.

Dnevna temperatura u Beogradu.

10. novembra; maksimum u sjenici 16.6 (prema jučerašnjem —1.—), na suncu 23.1 (+1.7). Temperatura zemljine površine 15.5 (0.2) stepena Cel-siusovih.

Zvanične objave.

OBJAVA.

S obzirom na objavu c. i k. vojne generalne gub. rije br. 26711/1917. od 1. novembra ov. god. određuje se za provedbu popisa stanovništva sljedeće:

1. Stanovništvo se poziva da bude popisnim povjerenstvima u svemu pri ručice da dade tačne podatke i da savjesno odgovara na pitanje ne samo glede vlastite osobe i članova porodica, nego i glede odsutnih.

2. Popisni arci podijelice se po kućama na pojedine osobe. Oni koji znaju popisne arke latinicom sami ispuniti ili po drugom ispuniti dati, pozivaju se da to učine. Ovi tako ispunjeni popisni arci biće po povjerenstvima po kućama prikupljeni i odnešeni. One osobe, koje ni jesu u stanju popisne arke latinicom ispuniti ne smiju ih ispuniti nego ih imaju neispunjene čuvati dok dodje popisna komisija, koja će ih onda prema iskazima sama ispuniti.

3. Dan dolaska komisije u pojedine kuće biće dan prije najavljen. Tog dana imaju se stanovnici pojedinih kuća bezuvjetno kod kuće u svom stanu zadržavati.

Beograd, 1. novembra 1917.

C. i k. okružno zapovjedništvo.

Razne vijesti.

Negdašnji raskoš diplomat.

Takozvano staro dobro doba, koje se zbog jednostavnosti i skromnosti daleko više hvali, nego zaslužuje, bilo je u nekim slučajevima i raskošnije — do raspikuštva — nego što je današnjica. Tako su npr. diplomate tjerale raskoš, koji za nas izgleda kao kakva bajka. God. 1741. odobrio je kralj francuski za izbor u Frankfurtu svome poslaniku, maršalu pl. Belle-Isle, za opremu 500.000 livra (400.000 maraka), a za objed mjesечно po 100.000. Medjutim ovo nije bilo dosta. Maršal je morao skoro isto toliko dodati iz svog džepa, da bi namirio stvarne troškove svoga izvanrednoga poslanstva. Ovo izgleda čudnovato, ali ne treba zaboraviti da je poslanik u svojoj pratnji imao 600 osoba. Pri svečanom ulasku u Frankfurt razvio je nečuvenu raskoš. On sam jahao je na konju sjajno opremljenom, u odijelu zlatu vezenom, a od plave kadife. Onda je bilo 6 državnih kočija, koje su zbog luksuzne svoje opreme izazvale sveopće divljenje. Poslije je došlo još 36 kola, takodjer vrijednih pažnje. — Knez Revinjin dobio je za svoju opremu, kad je imao kao poslanik da putuje u Carigrad 1774. g. 400.000 rubalja i godišnju platu od 50.000 rubalja. Porta mu je dnevno plaćala 500 groša, stavivši mu uz to na raspolaganje u predgrađu Pera 33 kuće. Pri njegovom ulasku u Carigrad išla je naprijed jedna četa janjčara od 300 ljudi, zatim su išli portin ceremonijar i tumač, dva komornika i 600 slugu sultanovih, 70 slugu u državnim livrej, 12 sobara, 3 gala-kočije, 14 ručnih konja, 1 četa kirasira (oklopni-ka) i husara. Sam knez jahao je na veoma nakićenom konju, koga je dobio na poklon od velikog vezira; šešir mu se sav sijao od najdragocjenijih dijamanta.

Englezi kupuju drago kamenje u Rusiji.

Po nalogu engleskih kapitalista stiglo je u Petrograd nekoliko agenata sa zadatkom da otkupljuju makar po koju cijenu i gdje god nadju, drago kamenje svake vrste. Ujedno se doznaje, da je u ministarstvu finansija osnovano „kontrolno“ odjeljenje za izvoz vrijednosnih predmeta iz Rusije.

Neuspjeh ovogodišnjeg Islandskog ribolova na haringe.

Doznajemo preko Švedske, da je ovogodišnji islandski ribolov na haringe potpuno omanuo, nešto zbog nepovoljnog vremena, a nešto zato, što se pokazalo samo malo riba.

Narodna privreda.

Izdanje novog kovanog novca i banknota.

Javlja se iz Beča: Medju zakonskim osnovama, o kojima se raspravljalo na jučerašnjem ministarskom vijeću, nalazi se i ona glede kovanja novog novca. Kako se čuje, odrediće se tim zakonom kovanje novca po 25 i 50 helera i emisija banknota po pet kruna.

Žetva duhana u Bugarskoj.

Ovogodišnja žetva duhana u Bugarskoj iznosi po prilici trideset i pet milijuna kilograma. Kakvoću robe naznačuju kao osobito dobru.

Poslijednje brzojavne vijesti.

Nezgodna Njegovog Veličanstva.

Car i kralj bio u opasnosti po život. — Sretno spašen.

Kb. Gorica, 10. novembra.

Njegovo Veličanstvo car i kralj boravio je danas sa bugarskim kraljem u Gorici i u Palmanovi. Na povratku se automobil Njegovog Veličanstva kod pokušaja da pređe preko planinskog potoka kraj Soče, zaglavio. Njako nije bilo moguće izvući automobil iz rječnog korita. Lični lovac Njegovog Veličanstva Reisenbüchler i gardijski narednik Tomek pokušaše stoga, da cara i kralja prenesu na suvo. Pri tome se skrhalo brana, na koju je bio stao lični lovac, pa je voda odvušla lovca, a vladar u opasnosti života, u kojoj se lovac nalazio, nije htio da ga napusti, pa je isto tako dohvaćen od valova bujne rijeke, a sa njim i pomenuti gardijski narednik Tomek. Voda je neko vrijeme nosila vladara i pomenutu dvojicu. Zahvaljujući požrtvovanom i iznad svega vjernom držanju pratnje, prije svega princa Feliksa Parmenskog, koji je bez oklijevanja skočio u vodu, car i kralj je poslije dužih napora opet izvučen na suvo. Stanje Njegovog Veličanstva povoljno je.

Austro-ugarski večernji izvještaj.

Kb. Beč, 10. novembra.

Iz glavnog stana za ratnu štampu javljaju: U venecijanskoj nizini dalje napredujemo. Kod Asiaga su odbijeni jaki talijanski napadači.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Zapadno bojište:
Front prijestolonasljednika Rupprechta bavorskog:

Engleskim naletima prethodila je žestoka dobošna vatra; ovi su naleteli odmah u zoru započeli sjevero-istočno od Poelcapelle. Odbijeni su u borbi prsa u prsa. Poslije podne djelatnost obostranih artiljerija dostigla je duž Ysera i od houthousterseke šume do Zandwoorde postepeno najveću žestinu.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Poslije žestoke pripreme artiljerijskom vatrom i spravama za izbacivanje mina oteže gardijski bataljoni udruženi sa pionjerima i dijelovima jednog jurišnog bataljona Francuzima neke položaje u chaumeskoj šumi. Žestoki neprijateljski napadi, ponavljani do u noć, skrhalu su se uz velike njihove gubitke. U našoj ruci ostadoše 240 zarobljenika, od kojih 7 časnika.

Poručnik barun Richthofen izvojevao je svoju 25. pobjedu u vazduhu.

Istočno bojište i u Mačedoniji:

Nije se dogodilo ništa značajnijega. Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Njemački večernji izvještaj.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Wolffov ured javlja: U Landriji su se u našoj odbranbenoj zoni krvavo sdomili jaki neprijateljski napadači izmedju Poelcapelle i Raschendaele. U Italiji se nastavlja proganjanje u planinama.

Odlikovanje Njegovog Veličanstva.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Nedjeljni službeni vojni list javlja, da je njemački car naredio, da 63. pješ. puk od sada nosi naslov „Car austrijski, kralj ugarski“ i to za to, što se taj puk naročito odlikovao na talijanskom bojištu zauzećem visa Matajur. — Car i kralj opet odgovorio je na tu počast time, što je njemačkog cara postavio za vlasnika c. i k. 25. haubičkog puka, koji je imao značajniji učesća u borbama na istočnom bojištu.

GLAVNI STAN PETROGRADSKOG „SOVJETA“.

Kb. Petrograd, 10. novembra.

Petrogradski dopisnik Reuterovog ureda javlja 8. o. mj. u 12 sati 45 časak u podne: Petrogradski „sovjeti“ uredio je svoj glavni stan u institutu Smolne, koji je isto kao i pograđnične ulice čuvan od jakih odjela četa. U svrhu pojačanja javnoga stana dovedeni su i pancerski automobili, a postavljeni i odbranbeni topovi.

BUCHANAN TRAŽI ODSUSTVO.

Kb. Stockholm, 10. novembra.

„Novaja Žiznj“ javlja, da je engleski poslanik u Petrogradu Buchanan zbog prezamorenosti, od spoljnog ureda zatražio odsustvo.

NAREDNA SJEDNICA NJEMAČKOG REICHSTAGA.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Naredna se sjednica Reichstaga neće održati 22., nego 29. novembra, u 4 sata poslije podne.

DEMOKRATIZACIJA NJEMAČKE.

Kb. Berlin, 10. novembra.

Njemački je car udovoljio molbi zamjenika državnoga kancelara i državnog ministra dr. Helffericha za otpust od službe, podarivši mu veliki krst reda Crvenoga Orla. Dalje je car razriješio od službe na vlastitu molbu potpredsjednika državnoga ministarstva dr. pl. Breitenbacha, podarivši mu red Crvenoga Orla, a imenovao sveučilišnoga profesora izvan službe, tajnog savjetnika dra Friedberga državnim ministrom i potpredsjednikom državnoga ministarstva.

EKSPOZITURA PEŠTANSKE-UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE

U BEOGRADU KNEZ MIHAJLOVA 50.

GLAVNA UPRAVA C. I K. MONOPOLA

PETROLEJA I ŠPIRITA

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Vgarsku, sa-vezničke i neutralne države.

Specijalno odjeljenje

za šiljanje novaca

ratnim zarobljenicima i interniranima.

Prima uloge i obavlja mijenjanje novca po najkulantnijim dnevnim kursovima. Zasebno odjeljenje za robu za sve vrste trgov. poslova.

Osnovna glavica i pričuve 232.000.000 kruna.

SRPSKI DŽEPNI KALENDAR
za 1918 godinu
štampan ćirilicom i latinicom prodaje trgovina
Vasić & Jocić, Beograd.

EKSPOZITURA
Madjarski Eskontne i Menjačke Banke
u Beogradu u Knjaza Mihajla ul. 32.
prodaje ugalj po ceni od 6.50 kruna
100 kgr. 33767

ELEKTRO-MEHANIČKA RADIONICA
MILUTINA S. MARKOVIĆA
TERAZIJE BR. 2.
Specijalno vrši opravke
Šivaćih mašina, Gramofona,
kao i svih drugih mehaničkih artikala.

„Weltmarke“ kožni blakeji
sa metalnim okvirom jedinstvena su stvar! Najjači čelični blakeji „WEHR-KRAFT“ jače su od Picardovih, njemački carski patent.
Dalje ima na stovarištu takvih čeličnih blakeja, klinaca za džon (t. zv. „mližih glava“), čeličnih peta („šikil“) marke „ARPAD“. — Zatim vojničkih perozera, džepnog pribora za jedenje, šila za otvaranje konzervi, džepnih tenaca za utvrđivanje ključeva i noževa, mašina za šišanje, ostrica za brijače, naprava za šišanje stoke itd.
SAMO ZA PREPRODAVCE!
VAS GYULA
trgovac tehničkim priborom na veliko Budimpešta VI, Vilmos eszár ut 49.

Našim milim pokojnicima: ocu
† Lazaru D. Prvuloviću
biv. okr. načelniku,
deveto-godišnji, majci

† ŽIVKI
polu-godišnji i sestri
† MICI
šesto-nedjeljni pomen, činićemo u ponedjeljak 12. ov. mjeseca u 10¹/₂ sati prije podne u crkvi sv. Nikole, na Novom Groblju.
Mole se srođnici, prijatelji i poznanici, da prisustvuju ovim tužnim pomenima.
Beograd, 10. novembra 1917. 33774
Ožalošćeni:
Sin i brat: Milan Prvulović; kći i sestra: Ljubica; sa ostalom rodbinom.

Teško ožalošćena i do svoga groba nesretna kći Marija Jankovića, tužnim srcem izjavljuje srođnike i prijatelje, da će u ponedjeljak 12. novembra u 10 sati prije podne u crkvi sv. Save davati šestomjesečni pomen svojoj miloj, gobjoj i nikad neprežaljenoj majci
† Nastasiji
udovi Riste Vitorovića poručnika.
moli ih da izvole prisustvovati ovom tužnom pomenu.
Beograd, novembra 1917.
ulica Svetog Prohoza br. 3. 33754

STAKLA ZA PROZORE
I NAJBOLJEG KITA.
SITA I RESETA na komad i na tuce.
PRODAJEM SVE PO VRLO UMJERENOJ CIJENI.
KIT JE OD FIRNAJZA I Jamčim zato.
SITA SU IZVRSA ZA PASIRANJE i za brašno.
PRIMAM I SVE STAKLOREZACKE RADOVE.
MATA A. ISAILOVIĆ
staklorezac i sitar
33580 VATROGASNA ULICA 11.

Izjavljujemo srođnike i prijatelje, da ćemo našoj miloj i nikad neprežaljenoj majci i stara-majci
† LENKI
davati četrdeseto-dnevni pomen u utorak 13. novembra u 10 sati prije podne u crkvi na Novom Groblju.
Beograd, novembra 1917.
Ožalošćeni:
kćeri: Milica, Leposava i Danica; zetovi: Petar Datmak, Radoje Mišević i Milan Maksimović; unučići i ostala mnogobrojna rodbina. 33761

Naš nikada nezaboravljeni sin, suprug, brat i sestric
† Vojislav Pavlović
mašinist,
preminuo je naprasnom smrću na dan svoje slave sv. Luku 7. novembra 1917. u Kusađku.
Beograd, 10. novembra 1917.
Duboko ožalošćeni:
mati Leposava Pavlović; supruga Sofija Pavlović; sestre: Darinka Despotović, Danica Stanojević i Vidosa Ilić; brat Dušan Pavlović; tetja Živana Marković i ostala rodbina. 33778

Naša dobra i mila sestra i svekrva
† SOFIJA
udova počivšeg Milenka Stojanovića blagajnika uprave fondova,
preminu noćas u 10 sati.
Pogreb će biti u nedjelju 11. ovog mjeseca u 2 sata poslije podne.
Stan: Daničićeva ulica br 7.
Beograd, 10. novembra 1917.
Ožalošćeni:
brat Sava Petrović, puškar; sestre: Danica Jelčić, Kosara Marković; snaha Sara Stojanović. 33771

